

Seneca, De brevitate vitae

Gloser

SH, april 1999

I

§ 1

Paulinus *m.2* Pompejus Paulinus, leder af
Roms kornforsyning (*praefectus annonae*)
conqueror *3.dep.* beklager mig
exiguum *n.2* en ubetydelighed
aevum *n.2* livstid
temporis spatium *n.2* tids–rum
adeo ut *adv.+ konj.* i den grad at
apparatus *m.4* forberedelse
destituo *3* forlader, svigter
publicus (A/O) *adj.* almen
opinor *1.dep.* mener
turba *f.1* mængden, det store flertal
imprudens (–ntis) *adj.3* dum
vulgus *n.2* folkehob
ingemo *3* sukker over (alicui rei)
affectus *m.4* sindsstemning
querella *f.1* beklagelser

§ 2

inde *adv.* herfra
exclamatio (–ionis) *f.3* udbrud
exigo *3* forhandler (cum aliquō)
conveniens (–ntis) *adj.3* passende
lis (litis) *f.3* strid
indulgeo *2* skænker
quini, –ae, –a *adj.num.distr.* fem til hver
deni, –ae, –a *adj.num.distr.* ti til hver
saeculum *n.2* generation, tidsalder
educo *3* frembringer
genitus (A/O) *adj.* født
citus (A/O) *adj.* hurtig

§ 3

perdo *3* mister, spilder
consummatio (–ionis) *f.3* fuldførelse
largus (A/O) *adj.* gavmild

colloco *1* anbringer
diffluo *3* flyder bort
impendo *3* anvender (aliquid alicui rei)
demum *adv.* til sidst, omsider
cogo *3* presser, truer
transeo *4* passerer

§ 4

inops (–opis) *adj.3* fattig (på: alicujus rei)
prodigus (A/O) *adj.* ødsel
amplus (A/O) *adj.* rigelig
dissipo *3* spreder
aetas (–atis) *f.3* livstid
pateo *2* er rummelig

II

§ 1

queror *3.dep.* beklager mig (de aliquā re)
benignus (A/O) *adj.* velvillig, venlig
alius... alius... *pron.indef.* den ene...
den anden...
insatiabilis *adj.3* umættelig
teneo *2* holder (fast)
supervacuus (A/O) *adj.* overflødig
operosus (A/O) *adj.* ivrig, geskæftig
sedulitas (–atis) *f.3* travlhed, tjenstiver
madeo *2* er våd, driver (af: aliquā re)
inertia *f.1* magelighed
torpeo *2* er sløv
suspensus (A/O) *adj.* optaget af, bekymret for
(ex aliquā re)
mercor *1.dep.* handler, driver handel

præceps (–cipitis) *adj.3* hovedløs
mare (maris) *n.3* hav
lucrum *n.2* gevinst
torqueo *2* plager
cupido (–dinis) *f.3* begær, liderlighed

militia *f.1* krigstjeneste
alienus (A/O) *adj.* fremmed, som tilhører
en anden, ‘andres’
intentus (A/O) *adj.* henvendt (mod: alicui rei)
anxius (A/O) *adj.* bekymret (for: alicui rei)
ingratus (A/O) *adj.* utaknemmelig
superior (-ioris) *m.3* fornemmere person
consumo *3* fortærer, slider op

§ 2

affectatio (-ionis) *f.3* stræben efter
querella *f.1* beklagelse
detineo *2* fastholder, optager
vagus (A/O) *adj.* omflakkende
displicens (-ntis) *adj.3* mishagende (alicui)
levitas (-atis) *f.3* overfladiskhed
derigo *3* styrer
marcens (-ntis) *præs.partc.* slap, kraftesløs
oscitans (-ntis) *præs.partc.* måbende
fatum *n.2* skæbnen
more (abl.) oraculi (gen.) som på et
orakelsvars vis
exiguus (A/O) *adj.* lille, ubetydelig
spatium *n.2* tidsrum

§ 3

urgeo *2* presser
circumsto *1* omringer
undique *adv.* allevegne
resurgo *3* rejser mig op
dispectus *m.4* betragtning, overvejelse
mersus (A/O) *adj.* neddykket
infixus (A/O) *adj.* fastklemt
fortuito *adv.* tilfældigvis
contingo *3* indtræffer
profundus (A/O) *adj.* dyb
volutatio (-ionis) *f.3* strømning, uro
fluctuor *1.dep.* bølger omkring, er i oprør

VIII

§ 1

miror *1.dep.* undrer mig
facilis *adj.3* let, fremkommelig
uterque *pron.indef.* begge
neuter *pron.indef.* ingen af dem (to)

pretiosus (A/O) *adj.* kostbar
incorporalis *adj.3* uhåndgribelig
vilos *adj.3* ringe, billig
aestimo *1* agter, regner

§ 2

annuum *n.2* årløn
congiarium *n.2* dusør
carus (A/O) *adj.* dyr, elsket
carissime *adv.* ‘som noget dyrebart’
loco *1* udlejer
laxus (A/O) *adj.* rummelig, slap
gratuitus (A/O) *adj.* gratis
genu *n.4* knæ
capitale supplicium *n* dødsstraf
impendo *3* ofrer, betaler
discordia *1* disharmoni

§ 3

quodsi *konj.* for hvis, men hvis
quemadmodum... sic *konj.* ligesom...
således også
trepido *1* skælver
parco *3* sparer på (alicui rei)
exiguus (A/O) *adj.* ringe, betydelig
dispenso *1* bestyrer
deficio *3* slipper op

§ 4

non est quod *vending* der er ingen grund til at
validus (A/O) *adj.* stærk
diligo *3* elsker, holder af
incrementum *n.2* tilväkst, berigelse
detraho *3* reducerer
iactura *f.1* skade
detrimentum *n.2* tab

§ 5

aetas (-atis) *f.3* levetid
suprimo *3* undertrykker, standser
tumultuor *1.dep.* støjer
labor *3.dep.* glider afsted
favor (-oris) *m.3* yndest
me profero *3* strækker mig
devertor *3.dep.* drejer, gør en omvej

remoror *1.dep.* tøver
occupatus (A/O) *adj.* stresset
velis nolis *vending* ‘om du vil det eller ej’
vaco *1* har tid (til: alicui rei)

momentum *n.2* kort øjeblik
detineo *2* fastholder
patior *3.dep.* tåler, finder mig i
uacat *1.upers.* der er tid til

X

§ 2

ius (iuris) *n.3* ret
arbitrium *n.2* afgørelse, magt

§ 3

paenitendus *gerundiv* ærgerlig, som bør
fortrydes
recordatio (-ionis) *f.3* erindring
retempo *1* beskæftiger mig igen med
invitus (A/O) *adj.* modvillig
exigo, exegi, exactum *3* bruger (om tiden)
uitium *n.2* last, fejl
subrepo *3* sniger mig ind på
lenocinium *n.2* lokkemiddel
retracto *3* behandler igen
patesco *3* er åben
nisi *konj.* hvis ikke; undtagen
quoi *rel.pron. ental dativ* = cui
censura *f.1* streng kontrol
fallor *3* bedrages
retorqueo *2* vender

§ 5

discurro *3* løber frit, bevæger mig omkring
iugum *n.2* åg
flecto *3* bøj
profundum *n.2* havets dyb, det bundløse
licet *konj.* lige gyldigt
ingero *3* fylder på
subsum *af sub + esse* er under
excipio *3* modtager
nihil refert *vending* det gør ingen forskel
subsido *3* slår mig ned
quatio, —, quassum *3* ituslår
foro *1* gennemhuller

§ 6

praecipior *3.passiv* styrter hovedkulds af sted
irrequiētus (A/O) *adj.* rastløs
agitatio (-ionis) *f.3* ilen, bevægelse
vestigium *n.2* spor, sted
pertineo *2* vedkommer (ad aliquem)
districtus (A/O) *adj.* adspredt, splittet mellem
subducō *3.passiv* unddrager mig, smutter
væk for (alicui)

§ 4

contemno, -tempsi, -temptum *3* foragter
impotens (-ntis) *adj.3* afmægtig, ubehersket
insidiosus (A/O) *adj.* lumsk, bedragerisk
avarus (A/O) *adj.* gerrig
prodigus (A/O) *adj.* ødsel
atqui *konj.* men
dedicatus (A/O) *adj.* indviet
casus *m.4* tilfælde, hændelse
supergrepior, -gressus sum *3.dep.* går ud over,
hæver mig op over
subduco, -duxi, -ductum *3* fjerner fra
inopia *f.1* mangel, fattigdom
incursus *m.4* anfald, angreb
exagito *1* forfølger, angriber
intrepidus (A/O) *adj.* urokkelig
singuli, -ae, -a *num.distr.* én ad gangen

XII

§ 1

basilica *f.1* søjlehal
demum *adv.* til sidst, endelig
ejicio *3* smider ud
turba *f.1* flok, skare
speciosus (A/O) *adj.* fornem, iøjnefaldende
elido *3* puffer og støder
contemptus (A/O) *adj.* elendig, foragtelig
illido *3* løber ind i, støder på
hasta *f.1* lanse
lucrum *n.2* profit
quandoque *adv.* engang senere
suppuro *1* har betændelse og puds under huden
exerceo *2* sætter i bevægelse, holder i gang

§ 2

recedo, recessi, recessum 3 trækker mig tilbage
molestus (A/O) adj. besværlig
otiosus (A/O) adj. afslappet, ledig
desidiosus (A/O) adj. ørkesløs
Corinthia n.2.flertal korintiske kar
subtilitas (-atis) f.3 grundighed
concinno 1 ordner
aeruginosus (A/O) adj. fuld af kobberrust, irret
lamella f.1 lille tynd plade
cerōma (-ätis) n.3 brydeplads
pro facinus! interjektion sørgeligt nok!
laboro 1 arbejder, lider under, kæmper med
sectator (-oris) m.3 ledsager
rixo 1 kæmper
iumenta n.2.flertal trækdyr
grex (gregis) m.3 flok, hjord
par (paris) n.3 par
novissimus (A/O) adj. ‘som er den seneste
mode’
pasco 3 sponsorerer

§ 3

§ 4

operatus (A/O) *adj.* beskæftiget
(med: in aliquā re)

cursus *m.4* løb, tonefald
flexus *m.4* bøjning
modulatio (-ionis) *f.3* modulation
ineptus (A/O) *adj.* tåbelig
metior, mensus sum *4.dep.* måler, 'slår takt til'
adhiveo *2* tager med på råd
iners (inertis) *adj.3* dorsk, slap, lad
negotium *n.2* (*af nec+otium*) beskæftigelse

XIX

§ 1

§ 2

solum *n.2* jorden
caleo *2* er varm
sanguis (sanguinis) *m.3* blod
vigens (-ntis) *m.3* stærk, livskraftig
exspecto *1* venter
ars (artis) *f.3* kunst, håndværk,
(i flertal) praktiske og teoretiske færdigheder

usus *m.4* brug
altus (A/O) *adj.* dyb